

Gaius-säätiön omavalvontaohjelma

Hyvinvointialueiden ja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavien yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma. Ohjelmassa määritetään tavat, joilla varmistetaan, että palvelut järjestetään ja toteutetaan sopimusten ja lainsäädännön mukaisesti. Omavalvontaohjelmaan kirjataan, miten palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja lääkehoitosuunnitelmat.

Omavalvontaohjelma on strateginen palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan väline. Omavalvontaohjelmalla on osoitettava ne organisaatiotason johtamiseen ja toimintaan liittyvät menettelytavat, joilla lainsäädännön noudattaminen sekä puutteiden korjaaminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa varmistetaan.

Säätiön omavalvontaohjelman lisäksi jokaisella toimintayksiköllä on omat omavalvontasuunnitelmat, joissa kuvataan omavalvonnan toteuttamista yksikkökohtaisesti. Palvelutaloissa on myös lääkehoitosuunnitelmat. Omavalvonta perustuu yksikössä toteutettavaan riskienhallintaan, jossa prosesseja arvioidaan laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta. Omavalvontasuunnitelmat ovat nähtävillä yksiköissä ja niiden kotisivuilla.

Omavalvontaohjelman sisältö

1. Tehtävien lainmukainen hoitaminen
2. Tehtyjen sopimusten noudattaminen
3. Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus
 - 3.1 Palvelujen saatavuus
 - 3.2 Palvelujen jatkuvuus
 - 3.3 Palvelujen turvallisuus
 - 3.4 Palvelujen laatu ja yhdenvertaisuus
4. Havaittujen puutteellisuuksien korjaaminen
5. Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen

1. Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Gaius-säätiö sr (sr=rekisteröity säätiö) on voittoa tavoittelematon säätiö, joka ylläpitää Helsingissä palvelutaloja hoivaa tarvitseville ikäihmisille. Gaius-säätiö toimii yleishyödyllisin periaattein eikä tavoittele voittoa.

Toimintaa ohjaavat arvot ovat vastuullisuus ja uudistuminen, turvallisuus, kunnioittaminen sekä yksilöllisyys.

Gaius-säätiön sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on ylläpitää vanhainkoteja ja palveluasuntoja, tarjota näihin liittyviä ruokailu-, kuntoutus- ja muita palveluita sekä tarjota kotona asumista tukevia palveluja Helsingin seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien jäsenille sekä muille henkilöille.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää ikäihmisten palveluasumista. Lisäksi säätiö voi tarjota päivätoimintaa, kotihoitoa ja ravitsemuspalveluja tuottavia yksiköitä.

Palvelujen pyrkimyksenä on vahvistaa asiakkaiden fyysistä ja psykososiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta.

Säätiön toimintaa ohjaa säätiön hallitus. Operatiivista toimintaa johtaa säätiön johtoryhmä.

Säätiön toimintaa ohjaavat toimiluvat, lait ja muut säädökset sekä tehdyt palvelusopimukset ja viranomaisohjeet. Säätiö tuntee toimintaa ja tehtäviä koskevan sääntelyn ja seuraa sen muutoksia.

Säätiön omavalvontaohjelman lisäksi jokaisella palveluyksiköllä on omat päivittäistä toimintaa ohjaavat omavalvonta-, lääkehoito- ja riskienhallintasuunnitelmat, joita ylläpidetään ja päivitetään määräysten mukaisesti.

Toiminnan lain- ja määräysten mukaisuutta valvovat hyvinvointialueet, valvovat viranomaiset sekä tilintarkastajat.

2. Tehtyjen sopimusten noudattaminen

Säätiö tuottaa sosiaalihuollon palveluita Helsingin kaupungille, hyvinvointialueille sekä yksityishenkilöille. Palveluista laaditaan aina kirjallinen sopimus.

Toimintayksiköissä noudatetaan palvelukuvauksen vaatimuksia. Helsingin kaupunki ja hyvinvointialueet valvovat sopimusten noudattamista yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Palvelun ostaja ja tuottaja käyvät vuoropuhelua sopimusten noudattamisesta sekä tarvittavien seurantatietojen ja -raporttien toimittamisesta.

Henkilöstön työsuhteiden ehtoja ohjaa Terveyspalvelualan työehtosopimus, jossa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajien oikeudet ja velvollisuudet.

Jokaiselle asiakkaalle on laadittu yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma. Sopimuksen voimassaolon aikaisesta toiminnasta raportoidaan myös tilaajalle sopimusehtojen mukaisesti ja sovitussa aikataulussa.

3. Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sääntelee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä. Hyvinvointialueilla, ml. Helsingin kaupunki, on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa.

3.1 Palvelujen saatavuus

Säätiö vastaa omalta osaltaan palvelujen saatavuuteen tarjoamalla palveluja Helsingin kaupungille, hyvinvointialueille ja yksityisille henkilöille.

Helsingin kaupunki tai hyvinvointialueet tekevät palvelutarpeen arvioinnin ja myöntävät sosiaalipalveluja asiakkaille yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja sijoittavat asukkaita palvelutaloihin. Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden kanssa tehdyissä sopimuksissa sovitaan tarkemmat ehdot kunkin palvelun saatavuudesta sopimuskauden aikana. Kehitämme jatkuvasti toimintaamme vastaamaan niin hyvinvointialueiden kuin asiakkaidenkin tarpeita.

3.2 Palvelujen jatkuvuus

Gaius-säätiön tuottamissa sosiaalipalveluissa asiakkaina on ikäihmisiä, joiden toimintakyky on heikentynyt. Palveluiden jatkuvuuden kannalta henkilöstön pieni vaihtuvuus ja mahdollisimman suuri oman henkilöstön osuus on keskeistä, koska asiakkaiden ja heidän tarpeidensa tunteminen edesauttaa hoivan tavoitteiden toteutumista. Teemme jatkuvasti toimenpiteitä, joilla pyrimme pienentämään henkilöstön vaihtuvuutta ja välttämään ulkopuolisen vuokratyövoiman käyttöä.

Palveluiden ostajana toimivat Helsingin kaupunki ja hyvinvointialueet, jotka hankintalain mukaisesti kilpailuttavat palveluita tietyin väliajoin.

Pyrimme turvaamaan toimintamme myös poikkeusolosuhteissa. Jokaisella toimintayksiköllämme on turvallisuus- ja pelastussuunnitelma sekä varautumissuunnitelma häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle. Noudatamme viranomaisten ohjeita tartuntatauti- ja epidemioiden ennaltaehkäisemiseksi mahdollisissa tartuntatauti- ja epidemiatilanteissa.

Varautumissuunnitelmassa kuvataan toiminnan kannalta kriittiset toiminnot ja toimintayksiköissä on olemassa menettelyohjeet edellä mainittuihin poikkeustilanteisiin.

3.3 Palvelujen turvallisuus

Gaius-säätiön tuottamien palvelujen turvallisuus koostuu asukasturvallisuudesta, työturvallisuudesta ja työsuojelusta sekä tietosuojasta ja tietoturvallisuudesta.

Asukasturvallisuuteen liittyvät kiinteästi hyvä perehdytys, jossa käydään läpi muun muassa laite- ja lääketurvallisuus.

Asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuus taataan ajantasaisella pelastus- ja valmiussuunnittelulla sekä henkilöstön osaamisen turvaamisella. Järjestämme henkilökunnalle poistumisharjoituksia, turvallisuuskävelyjä sekä hätäensiapu- ja paloturvallisuuskoulutuksia turvallisuusosaamisen ylläpitämiseksi. Työturvallisuus varmistetaan arjen toiminnan vahvalla tuntemisella ja läsnä olevalla esihenkilötyöllä. Työn vaarojen ja riskien arviointi on osa vuosittaista omavalvontaa, jonka tavoitteena on tapaturmien ja vaaratilanteiden tunnistaminen ja ennaltaehkäisy, korjaavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus sekä työhyvinvoinnin tukeminen. Säätiöllä on käytössä HaiPro -järjestelmä turvallisuushavaintojen ja -poikkeamien ilmoittamiseen sekä toiminnan kehittämiseen. Säätiöllä on tietosuoja- ja tietoturvaohjeistukset, joilla turvataan henkilön oikeuksien ja vapauksien toteutuminen henkilötietojen käsittelyssä. Tietoturva on tärkeä osa perehdytysohjelmaa. Salassapitovelvollisuus koskee jokaista Gaius-säätiössä työskentelevää. Säätiöllä toimii tietosuojavastaava, joka seuraa tietoturvaan liittyviä ajantasaisia ohjeistuksia. Tietojärjestelmät on ulkoistettu it-kumppanille, joka osaltaan vastaa tietoturvasta viranomaisvaatimusten mukaisesti.

Osana kokonaisturvallisuutta säätiöllä on väärinkäytösilmoituskanava (Whistleblow), jonka kautta henkilöt voivat ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemastaan tai epäilemästään väärinkäytöksestä, rikkomuksesta tai rikoksesta.

3.4 Palvelujen laatu ja yhdenvertaisuus

Strategiamme mukainen visio on:

”Pääkaupunkiseudun parasta hoivaa osaavalla ja sitoutuneella henkilöstöllä

– vuoden jokaisena päivänä”.

Toimintaamme ohjaa vahva näkemys asukkaan elämänlaadun ja aktiivisen arjen tärkeydestä. Asukkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja yhteistä arkea eletään asukkaan toiveita kuunnellen. Asukkailla on ajantasaiset hoito- ja palvelusuunnitelmat, joissa tärkeässä roolissa ovat myös asiakkaan omat toiveet ja tavoitteet.

Arjen jatkuvan ratkaisukeskeisen kehittämisen lisäksi pidämme yllä säätiön strategian mukaisia laajempia kehittämishankkeita, joilla pyritään jatkuvaan innovatiiviseen laadun ylläpitämiseen ja parantamiseen. Kehittämishankkeet ja niiden tulokset raportoidaan systemaattisesti myös säätiön hallitukselle osana toiminnan läpinäkyvyyttä.

RAI-toimintakykymittarit ja Rai- laatumoduuli toimivat yhtenä merkittävänä hoivan laadun seuranta- ja johtamistyökaluna. Palvelun tilaajana Helsingin kaupunki ja hyvinvointialueet seuraavat ja arvioivat palveluntuottajien palvelun laatua säännöllisesti Rai-tuloksilla sekä auditointikäynneillä.

Palveluntuottajana kartoitamme asukkaiden ja omaisten tyytyväisyyttä palvelun laatuun säännöllisillä asukas- ja omaiskyselyillä, omaisten illoilla sekä toiminnasta yleisesti saatavalla palautteella ja samalla kartoitetaan mahdollisia kehittämiskohteita.

Säätiössä panostetaan henkilökunnan koulutukseen. Koulutuksessa painottuvat perushoitotyön lisäksi mm. kinestetikka, Rai-osaamisen vahvistaminen sekä muistisairaana ikäihmisen osallisuuden edistäminen. Nämä luovat pohjan hoitotyön korkealle laadulle.

Jatkuva laatutyö on Gaius-säätiön johtamisen keskiössä. Jokaisen yksikön johtaja vastaa siitä, että toiminta toteutuu laadukkaasti lakien, ohjeistusten ja viranomaismääräysten mukaan. Vastuu laadun päivittäisestä toteuttamisesta on jokaisella Gaius-säätiön työntekijällä. Toimintaamme kuuluu jatkuva laadun seuraaminen ja kehittäminen.

Palvelun laatuun osana kuuluu yhdenvertaisuuden kunnioittaminen, jonka mukaan Gaius-säätiössä ketään ei syrjitä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilön liittyvän syyn perusteella.

4. Havaittujen puutteellisuuksien korjaaminen

Käymme asukkaiden ja omaisten kanssa avointa keskustelua ja teemme aktiivista yhteistyötä heidän kanssaan. He tuovat esille matalalla kynnyksellä havaitsemansa mahdolliset epäkohdat henkilöstölle, yksikön esihenkilölle tai johtajalle suullisesti tai kirjallisesti. Lisäksi keräämme palautetta monien eri kanavien kautta sekä sisäisesti että ulkoisesti, mm. auditoinnit, Hai Pro, Whistleblow, kyselyt. Raportointi perustuu vaaratapahtumien vapaaehtoiseen, nimettömään, luottamukselliseen ja syyttelemättömään ilmoittamiseen ja käsittelyyn. Johto saa reaaliaikaisesti tietoa mahdollisista reklamaatioista ja poikkeamista ja osallistuu niiden käsittelyyn yhdessä yksiköiden vastuuhenkilöiden ja henkilöstön kanssa. Näin mahdolliset puutteet ja epäkohdat saadaan nopeasti korjattua ja ennaltaehkäistyä. Prosessin myötä muutamme toimintakäytäntöjämme siten, että vastaavia laatu-poikkeamia pystytään jatkossa ennaltaehkäisemään.

Laki velvoittaa työntekijän tekemään ilmoituksen havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta. Ilmoituksen vastaanottaneen tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi. Yksikön omavalvonnassa on määritelty, kuinka epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, ryhdytään

välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

Helsingin kaupungin auditointi- tai tarkastuskäynneillä havaitsemat mahdolliset kehittämistarpeet otetaan huomioon välittömästi ja tehdyt toimenpiteet todennetaan kyseiselle taholle.

Henkilöstöä kannustetaan aktiivisesti tekemään turvallisuushavaintoja ja raportoimaan havainnoistaan ja mahdollisista poikkeamista. Ilmoitusaktiivisuutta, ilmoitusten käsittelyä ja poikkeamien perusteella tehtyjä toimenpiteitä seurataan.

5. Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen

Säätiön omavalvontaohjelma ja yksiköiden omavalvontasuunnitelmat julkaistaan säätiön internetsivuilla www.gaius-saatio.fi ja ovat nähtävillä myös yksiköissä.

Lisäksi tarkastus- ja auditointiraportit ovat nähtävillä säätiön internetsivuilla.

5.3.2026